

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 179/2020-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Ivana Fiačana a Miloša Maďara prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky Petra Straku o jeho zaujatosti v konaní vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Štefanom Kseňákom, PhD., advokátom, Park Angelinum 4, Košice, pre porušenie základného práva sťažovateľky na prístup k voleným a iným verejným funkciám podľa čl. 30 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 141a ods. 5 písm. b) a čl. 141a ods. 9 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [REDAKOVANÉ], vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2539/2018, a takto

r o z h o d o l :

Sudca III. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Peter Straka nie je v y l ú č e n ý z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2539/2018.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie možných dôvodov vylúčenia

1. Sudca III. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) Peter Straka listom z 22. apríla 2020 v súlade s § 49 ods. 4 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil predsedovi ústavného súdu dôvody svojho vylúčenia v zmysle § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vo veci ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), proti [REDAKOVANÉ] vedenej pod sp. zn. Rvp 2539/2018. V oznámení tiež uviedol, že vec bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi, ktorý však bol z výkonu sudcovskej funkcie v tejto veci vylúčený.

2. S poukazom na ustanovenia § 49 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde k dôvodom svojho možného vylúčenia uviedol, že v relevantnom čase síce už nebol členom Súdnej rady Slovenskej republiky, no bol členom výberovej komisie, ktorá sťažovateľku do ďalšieho procesu vybrala (zápisnica z výberového konania vykonaného na Krajskom súde v Prešove 4. až 7. júna 2018). Ďalej uviedol, že sťažovateľku nepozná a necíti sa byť zaujatý a že necháva na posúdení príslušného senátu ústavného súdu relevantnosť ním uvádzaných dôvodov.

3. Pokynom predsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivana Fiačana z 23. apríla 2020 bolo oznámenie v súlade s čl. IV bodom 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde do senátu I. ÚS ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu a Ivan Fiačan a Miloš Maďar – členovia senátu (ďalej aj „príslušný senát“), keďže pôvodný sudca spravodajca v danej veci bol uznesením ústavného súdu sp. zn. 1. ÚS 154/2020 z 2. apríla 2020 vylúčený z jej prejednávania a rozhodovania, čím sa jeho zastupujúci sudca Peter Straka

[čl. III. ods. 1 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020] stal členom štvrtého senátu ústavného súdu.

II.

Relevantná právna úprava

4. Zákon o ústavnom súde obsahuje výslovnú právnu úpravu o vylúčení sudcu ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie v ustanoveniach § 49 až § 52.

5. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

6. Podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci aj vtedy, ak bol v tej istej veci činný pri výkone inej funkcie alebo povolania, než je funkcia sudcu ústavného súdu.

7. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

8. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

9. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti

či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania. Rozhodovať nestranné nie je právom, výsadou či privilegiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému a jeho riadneho fungovania.

10. V zmysle § 49 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ako aj z pohľadu čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je nestrannosť sudcu obyčajne definovaná ako absencia predsudku alebo zaujatosti, pričom ju možno posudzovať na základe dvoch rôznych prístupov. Na jednej strane sa rozlišuje subjektívny prístup, pri ktorom sa skúma stav mysle sudcu, teda to, čo si sudca v danej situácii myslel vo svojom vnútornom fóre, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby bola vylúčená každá pochybnosť o jeho nestrannosti. Objektívny prístup spočíva v otázke, či nezávisle na osobnom správaní sudcu určité overiteľné skutočnosti neumožňujú pochybovať o jeho nestrannosti. V tomto smere i zdanie môže byť dôležité. Mal by byť vylúčený každý sudca, u ktorého sa možno oprávnene obávať, že mu chýba nestrannosť. Ide o dôveru, ktorú musia mať sudy pri stranách v demokratickej spoločnosti (Padovani v. Taliansko – rozsudok európskeho súdu z 26. 2. 1993). Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar v. Spojené kráľovstvo) [m. m. III. ÚS 24/05].

11. Ako uvádza aj samotný sudca Peter Straka vo svojom oznámení z 22. apríla 2020, v čase vydania ústavnou sťažnosťou už nebol členom Súdnej rady Slovenskej republiky, a z tohto dôvodu jeho vylúčenie podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde neprichádza do úvahy. Bez právnej relevancie je oznámenie sudcu Petra Straku aj vo vzťahu k § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde, lebo napriek tomu, že bol členom výberovej komisie, ktorá sťažovateľku vybrala do ďalšieho procesu, sám nevyslovil nijaké pochybnosti o svojej subjektívnej predpojatosti k veci, účastníkom konania ani k právnomu zástupcovi sťažovateľky, a nie je tu ani obava o jeho nestrannosti z pohľadu zdania. K vylúčeniu sudcu z prerokovania a rozhodovania vo veci môže totiž dôjsť aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter

a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „*sine ira et studio*“, teda nezávisle a nestranne.

12. Príslušný senát ústavného súdu I. ÚS po prejednaní dôvodov uvedených v oznámení sudcu III. senátu ústavného súdu Petra Straku vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2539/2018 dospel k záveru, že v zmysle § 49 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde tieto nie sú dostačujúce pre naplnenie predpokladov o vylúčení sudcu Petra Straku, preto jeho oznámenie posúdil ako nedôvodné a rozhodol o jeho nevylúčení z prejednania a rozhodovania v danej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu